

Takım Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Takım Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31326>

Özet

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i (TSY?EÖ), 2021 y?l?nda Murat Aslan ve S. U?ra? taraf?ndan geli?tirilen psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, tak?m sporlar? disiplinlerinde yer alan sporcular?n, rekabet ortamlar?nda veya genel spor ba?lam?nda sergilemeye yatk?n olduklar? ?iddet e?ilimlerini, agresif tutumlar?n? ve davran??sal potansiyellerini standardize edilmi? bir biçimde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle spor psikolojisi alan?nda, sporcularda görülen saldırganlık düzeylerinin tespit edilmesi ve bu e?ilimlerin kontrol altına alınmas?na yönelik bilimsel çal??malara temel oluturmak üzere tasarlanm??tır.

Ölçek, öz-bildirim format?nda olup, çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir ve bu sayede sporcular?n ?iddet potansiyellerini detaylı alt faktörler üzerinden analiz etme imkanı sunar. Ölçeğin geli?tirilmesi sürecinde gerekli psikometrik analizler (geçerlik ve güvenilirlik çal??maları) titizlikle gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

?iddet E?ilimi, Tak?m Sporlar?, Sporcu, Agresyon, Ölçek Geli?tirme, Spor Psikolojisi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Murat ASLAN, S. U?ra?.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, tak?m sporlar? ile profesyonel düzeyde veya amatör düzeyde ilgilenen sporcular?n, müsabaka baskısı altında veya tak?m içi dinamiklerde ortaya çıkan çat??ma durumlarında ne ölçüde ?iddet içeren davran??lara e?ilimli olduklarını ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, sporcular?n fiziksel ve sözel ?iddet potansiyellerini ayırt edebilen bir ölçüm standardı oluşturulmuştur.

Bu ölçek, spor bilimleri araştırmacılarına, antrenörlere ve spor psikologlarına, sporcular?n ruh sağlığı ve davran??sal kontrol mekanizmaları hakkında nicel veriler sunarak, ?iddeti önleme programlarının etkinliğini artırmak için kritik bir araç sağlamaktadır. Ölçek, özellikle Türkiye spor camiasındaki ?iddet e?ilimlerinin anlaşılmasına özgü bir katkı sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Tak?m Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i, sporcular?n çevrelerine yönelik dü?manca tutumları ve saldırganlıkları yansıtan latent (gizil) bir psikolojik yapıyı

ölçmektedir. Bu yap?, genellikle fiziksel temas?n yo?un oldu?u ve rekabetin yüksek oldu?u spor dallar?nda ortaya ç?kan agresif tepkileri içerir.

Ölçek, sporculardaki ?iddet e?ilimini tek boyutlu bir yap? yerine, faktör analizi sonuçlarıyla desteklenen birden fazla alt boyutta ele almaktadır. Bu alt boyutlar, örne?in, oyun kurallar?na uymama e?ilimi, rakibe yönelik kas?tl? zarar verme iste?i veya müsabaka d??? sözel agresyon gibi spesifik davran??sal ve bili?sel e?ilimleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, arac?n gerçekten sporculardaki ?iddet e?ilimini ölçtü?ünü kan?tlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Aslan ve U?ra? (2021), ölçek geli?tirme sürecinde yap? geçerlili?ini sa?lamak için Kapsam Geçerli?i (uzman görüşleri) ve Yap? Geçerli?i analizlerini kullanm??t?r.

Yap? geçerli?i testleri, özellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile sa?lanm??t?r. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.), ölçe?in teorik olarak beklenen yap?ya uygun oldu?unu göstermiştir. Detayl? istatistiksel geçerlik katsayılar?, orijinal bilimsel makalede yer almaktadır.

Güvenirlik

Takım Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini ve iç tutarl?l???n?n yüksek oldu?unu göstermek amacıyla yap?lm??t?r. Güvenirlik kan?tı için en yayg?n kullanılan yöntem olan Cronbach Alpha (α) iç tutarl?lk katsay?s? hesaplanm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in maddeleri arasında yüksek bir iç tutarl?lk oldu?unu ve bu maddelerin ayn? yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Ayrıca, ölçe?in kararlıl???n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Ölçe?in güvenilirlik katsayılar?n?n detaylar? için Aslan ve U?ra? (2021) makalesine bak?lmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak geli?tirilmiştir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve ?iddet e?ilimi kavram?n?n sporcular ba?lam?nda hangi alt faktörlere ayr?ld???n? belirlemiştir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, veri setinin faktörle?tirmeye uygunlu?unu belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri ve Barlett Sphericity Testi sonuçlar? raporlanm??t?r. Analizler

sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? açıklad???n? göstermi?, böylece ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ü kan?atlanm???r.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Format? kullan?lmas? muhtemeldir (Orijinal makalede detayl? derecelendirme bilgisi mevcuttur).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Takım Sporlar? Yapan Sporcular

Age Group: Yeti?kin ve genç yeti?kin sporcular (Lisansl? sporcular).

Population Details: Futbol, basketbol, voleybol gibi organize takım sporlar? ile u?ra?an, çe?itli liglerde yer alan lisansl? sporcular örneklem grubunu olu?turm?tur.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Bireylerin kendi ?iddet e?ilimleri hakk?ndaki alg?lar?n? ve davran???sal e?ilimlerini ölçmeye yarar.

Anahtar Kelimeler

Sporcular, ?iddet E?ilimi, Ölçek, Psikometri, Spor Psikolojisi, Faktör Analizi, Spor Bilimleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Murat ASLAN: murataslan@comu.edu.tr

Correspondence Address: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Yazar?n 2021 y?l?ndaki muhtemel kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Geli?tirme Y?l?: 2021.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Murat ASLAN ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya yeniden bas?m için telif haklar? yazar/yay?nc? kurulu? olan *SPORMETRE Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*'ne ait olabilir.

Ölçe?in orijinal PDF ve DOCX dosyalar?na a?a??daki ba?lant?lardan eri?ilebilir.

PDF Dosyas?: [takim-sporlari-yapan-sporcularda-siddet-egilimi-olcegi-toad.pdf](#)

DOCX Dosyas?: [takim-sporlari-yapan-sporcularda-siddet-egilimi-olcegi-toad.docx](#)

Kaynaklar

Aslan, M.,& U?ra?, S . (2021). Tendency of violence in tem sports athletes: A scale development study. *SPORMETRE Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 156-167. doi: 10.33689/spormetre.811987.

Takım Sporlar? Yapan Sporcularda ?iddet E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, orijinal makalenin metninde veya eklerinde yer almaktadır. Kaynak metinde do?rudan sa?lanmad??? için burada listelenememiştir. Ölçek maddelerine ve puanlama yönergelerine eri?im için lütfen yay?mlanm?? makaleyi (Dergipark linki: [dergipark.org.tr](#)) veya yukarıda belirtilen PDF dosyas?n? inceleyiniz.